

پشتپەردەى گۆشارەكانى ئەمدىوايىەى تاران لەسەر ھەريىمى كوردستان

09-10-2022

نووسەرەكان

زريان رۆژھەلاتى

كۆرتە : خۆپيشاندانەكانى ژينا پيى ناوھتە ھەوتەى چوارەم و، لە رۆژانى رابردووشەو گۆشارەكانى ئيران بۆ سەرھەريىمى كوردستان لەبارەى مانەوہى حيزبەكانى رۆژھەلات زيادىكردووہ. ئيران لە 28ى سىپتەمبەردا بۆ ليدانى حيزبەكانى رۆژھەلات، بەجاريك نزيكەى 70 موشەك و درۆنى نا بە خاكى ھەريىمى كوردستانەوہ

بەرايى

خۇپپىشاندا ئەكەنى زۇنا پىي ناوئەتە ھوتەي چوارەم و، لە رۇژانى رابردووشەو ھە گۆشەرەكەنى ئىران بۇ سەرھەرئىمى كوردستان لەبارەي مانەو ھەي حىزبەكەنى رۇژھەلات زىادىكردووه. ئىران لە 28ى سىپتەمبەردا بۇ لىدانى حىزبەكەنى رۇژھەلات، بەجاریك نىكەي 70 موشەك و درۇنى نا بە خاكى ھەرئىمى كوردستانەو ھە بەشكى ئامانجەكانىش بە دوورى زياتر لە 100كم لە سنوور، شوپنى كەسانى سقىل بوو. ھاوكت لەگەل ئەوئەشدا ھەپەشەكەنى ئىران سەبارەت بە ئەگەرى دەستپوهردانى زياتر و تەناتە ھاتنى ھىزى ئىرانى بەردەوام بوو. پرسیارەكە لىرەدا ئەوئەيە كە دوا گۆرانكارىيەكەنى پەيوەست بەو بابەتە چىن و، پىشتەردەي ئەو بابەتە چى تىدايە كەوا بەرپرسانى سىياسى و سەربازى تاران مژارى مانەو ھەي حىزبەكەنى رۇژھەلاتيان لە ھەرئىمى كوردستان گەرم كردۆتەو؟

بۆچى ئاگرەست؟

مىدياكانى نىك لە سوپاي پاسداران دەستەواژەي [ئاگرەست](#)يان بۇ دۇخى دواي ھىرشە موشەكى و درۇنيەكان بەكارھىناو و جەختيان لەو كوردووه كە درىژەكپشانى ئەو ئاگرەستە، پەيوەندى بە رەفتارى بەرپرسانى ھەرئىمى كوردستانەو ھەيە. وا پىدەچىت كە ئىران سەبارەت بە مانەو ھەي حىزبەكەنى رۇژھەلاتى كوردستان لە چوار شوپنى نىك سنوور (بەردە سۆر، سەقەر، بەرپىزىن و ئالانە) لە ناوچەيەكى نىوان چۆمان و سىدەكان لە پارىژگاي ھەولير زۆر ھەستناك بووین. ھەرۋەھا [نىگەرانىش](#) بووین لە ئەگەرى پەيوەندى كۆنسولخانەي ولتاتانى دەرەو و بەرپرسانى ھەرئىمى كوردستان لەگەل حىزبەكەنى رۇژھەلات. ھىشتا بە تەواوى روون نىيە كە ئەم بابەتە بە كوئ دەكات بەلام لەوانەيە دانوستاندەكەنى پىشتەردە جۆرە رىككەوتنىكى كاتىي لىكەوتبىتەو، بۆيە باسى ئاگرەست دەكرىت! ھەلبەت بەكارھىنانى دەستەواژەي ئاگرەست دەتوانىت بۇ خۇي نىشانەي ھەبوونى ئامانجىكى فراوانتر لە بابەتى شوپنەكانى مانەو ھەي پىشمەرگەكانى حىزبەكەنى رۇژھەلات يان دىداريان لەگەل لایەنە جىاوازەكانىش لەخۆ بگرىت. ئەو حىزبانە تەقربەن لەسالى 1996ھەو چالاكىيە چەكدرایەكانيان لەدزى ئىران راگرتووه و پرسی مانەو ھىشان لە سالانى رابردودا نەبووئە گرافتىكى گەورە لە نىوان ھەولير و تاران. بەلام ئەو پرسیارە كە بۆچى لەم كاتەدا ھەك پرسیكى گەورە لە پەيوەندىيەكانى ھەردوولادا قىت بووئەو؟

پالئەرى گۆشەرەكەنى تاران

بىشك يەكك لە گرنگترىن فاكترەكانى پىشت ئەو ھىرش و گۆشارانەي ئەمدوايەي تاران دوورخستەو ھەي سەرنجەكانە لەسەر خۇپپىشاندا ئەكەنى ناوخۇي ئەو ولتە كە بە يەكك لە گرنگترىن رووداوەكانى 4 دەيەي رابردووى ئەو ھەژمار دەكرىت. ھەبوونى ناپەزايى لە شوپنىكى ھەكوو كوردستان يان بەلوچستان لە ئىران شتىكى ئاسايى بوو بەلام ئەو ھەي كە جىاوازە ئەوئەيە كە ئىستا خۇپپىشاندا بە شىوئەيەكى بەرچاوە لە شارە شىعەنىشەكانى ئىرانىش دەكرىت و ئەمەش دوور نىيە لەو شەپۆلە ناپەزايە جەماوئەيەي كە چەند سالىكە لە لوبنان، عىراق و ئىستاش لە ئىران دروستبوو. رەنگە بەرپرسانى ئىران بە ھىوابىن بەو ھەي كە ئەگەر خۇپپىشاندا ئەكان بە دەستوهردانى دەرەكى، پلانى ولتاتان و ھەولى ئۆپۇزىسيۇنى كوردى بىستەو، ئەوسا دەتوانن بە لەونىك راي گشتى ولتەكەيان ئارامتر بكنەو!

خالىكى دىكەش ئەوئەيە كە لەوانەيە ئىران دلىنا نەبىت لەو ھەي كە لە ماوئەي درىژخايەندا چى لە عىراق روودەدات. بەلەبەرچاوەگرتنى ئەو شەپۆلە بىركردنەو دژە ئىرانىيەي كە لە 2018ھەو لە عىراق بەردەوام كەشە دەكات، لەوانەيە دۇخى ئىستا بە باشترىن دەرەفت بزانىت بۇ ئەو ھەي پرسی مانەو ھەي ئۆپۇزىسيۇنى كوردى ولتەكەي لە ھەرئىمى كوردستان يەكلا بكانەو، ھەك ئەو ھەي كە سەبارەت بە موحاھىدىنى

خەلق كۆردى. لە بىرمان نەچىت ئەو كاتەى كە عادل عەبدولمەھدى بوو سەرۆك وەزىران، بۆجارى يەكەم لەدوای 2003و، چارەسەكردنى پىرسى مانەوھى ھىزى ئۆپۇزىسيۇنى ولاتان لە عىراق لە بەرنامەى حكومەتدا جىگىر كرا. بۆيە ئەم بابەتە شىنكى تازە نىيە و دەتوانىت رىشەبەكى درىژر لە خۆپىشاندا نەكانىشى ھەبىت.

ھەلبەت ئەمە تاكە فاكىتەر نىيە و دەشى مژارى پىكەوھەنانى حكومەتى بەغداش بابەتىكى دىكەى پەيوەندىدار بەو گۇشارانە بىت. سەرەپاى ئەوھى كە لە مانگى رابردودا رىككەوتنىكى نىوان چوارچىوھى ھاوتاهەنگى و پارتى دىموكراتى كوردستان و سوننەكان ھاتە ئاراو، بەلام پىدەچىت ئەو رىككەوتنە كىشەبەكى تىكەوتبىت! لاىەنە كوردىيەكان ھىشتا نەگەيشتوونەتە رىككەوتن وئەمەش بۆ خۆى دەتوانىت رەنگدانەوھەبەكى رىككەوتنى كۇتايى چوارچىوھى ھاوتاهەنگى و پارتى دىموكراتى كوردستان بىت. دىدگايەكى بەھىز لەنىو ئىران ھەبە كە پىويستە دەسەلاتى ئىران يەكەدەست بىت و رەنگە بەلەبەرچاوتنى دۆخى ئىستا، تاران زياتر ھەزى لەوھ بىت كە لە بەغداش حكومەتىكى يەكەدەست و نىكتەر لە خۆى بىينىت، يان لانىكەم حكومەتىك بىت كە مەرجى زۆر قىبول نەكات. بىگومان ئەمەش دەتوانىت كارىگەرى لەسەر ھەولەكانى ئەوان بۆ كۇنترۆلكردنى شەپۆلى ناپەزايى نىوخۆى ولتەكەيان ھەبىت و ئەگەر لە عىراقىش خۆپىشاندىكى دىكە رووبداتەو، لەوانەبە ھاوشىوھى پىشتەر بە توندى ھەولى سەركوتكردنى بدرىت وەك ئەوھى پىشتەر كرا. بۆيە پىدەچىت بەكىك لە ئامانجەكانى ئەو گۇشارانە ناچاركردنى پارتى بىت بە رىككەوتن لەگەل چوارچىوھى ھاوتاهەنگى بە مەرجىكى كەمتەرەو.

فاكتەرىكى دىكەش دەتوانىت پەيوەندى بە پىرسى رىككەوتنە ئەتۆمىيەكەوھە ھەبىت و لەوانەبە، ھاوكاتبوونى ھىرش و گۇشارەكان لەسەر ھەرىمى كوردستان لەگەل زىادبوونى ھىرشى گرووپە چەكدارىيەكان بۆ سەر بەرژەوھەندىيەكانى ئەمريكا لە سوورىا و تەنانەت عىراقىش نىشانەبەكى ئەوھ بىت. دەشى ئەمەش بۆ ئەوھ بىت كە تاران بە تەماپىت كارىگەرى خۆى لەسەر ئارامى و ناارامى ناوچەكە پىشانى ئەمريكا بداتەوھ.

كۇتايى

بابەتى مانەوھى حىزبەكانى رۆژھەلات لە ھەرىمى كوردستان بۆ سەردەمىكى زۆر زووتر دەگەرپتەوھە و بۆ چەند دەبە دەچىت كە ئىران بە جۆرىك لەگەل ئەو پىرسەدا راھاتووھ. حىزبەكانىش تەنانەت چالاكىيەكى چەكدارىيە ئەوتۇيان لەدژى ئىران رىككەخستووھ. بگەرە ھەندىك لەو بارەگايانەى كە كراوھەتە ئامانج نىكەى 150 كم دوورى سنوورىش بوون. بۆيە دەشى ھۆكارى گۇشارەكان لەرپى ئەو بابەتەوھ، زياتر پەيوەندى بە خۆپىشاندا نەكانى ژىنا، پىرسى پىكەھىنانى حكومەت و دۆخى عىراق، ھەروھە مژارى رىككەوتنە ئەتۆمىيەكەى تارانەوھ ھەبىت.